

Jätksuutlik Hiiumaa: OÜ Hiiuapu

„Jätksuutlik Hiiumaa“ on artiklite sari, kus tutvustame UNESCO programmialal „Inimene ja biosfäär“ toimetavaid Hiiumaa ettevõtteid, kes majandavad saare hoitud elukeskkonnas loodusega kooskõlas.

Eelmisel aastal loodud OÜle Hiiuapu omistati novembris Hiiumaa roheline märk. Hiiuapu valikus on kuus erinevat toodet – hapukurgid, marineeritud kurgid, kurgisalat ja kuivatatud till ning petersell. Ideest esimeste kurkide purki jõudmiseni kulus ettevõtte loojatel Anni ja Mait Palulusel pisut vähem kui aasta.

Kui Anni ja Mait oma Viilupi külas asuva kodu ostsid, oli seal eelmistest omanikest kaks suurt lagunenud kasvuhoonet. „Paljud uurisid meilt, et millal me selle koleda luukere laiali lammutame. Mul ei olnud seda mõtet, arvasin koguaeg, et need võiks hoopis korda teha,“ rääkis Anni.

Ta hakkas uurima, kuidas oma idee teoks teha. Läbi Hiidlaste Koostöökogu ja Hiiumaa arenduskeskuse jõudis ta Maaelu Edendamise Sihtasutusse ja kirjutas lõpuks PRIAsse noortaluniku toetamise projekti, mis aasta tagasi ka toetust sai. Selle abil sai korda üks kasvuhoo- ne kahest.

Just kurke otsustasid Anni ja Mait kasvatama hakata seetõttu, et Annile maitseb hapukurk. „Mulle maitsevad mu enda valmistatud hapukurgid ja kui

ma nende purki panemise- ga hakkama saan, siis miks mitte seda ka teistele pak- kuda,“ leidis ta. Retsepti au ta siiski päris endale ei võ- ta, seal on ka vanaemade, ema ja teiste näpunäiteid. „Igaltpoolt kokku korja- tud nõuandeid, kuidas kurk jääb täpselt nii nagu peab,“ ütles Anni.

Oma kurkide eeliseks peab Anni seda, et ta ha- pendab need suhkruvabalt.

Hetkel valmib kogu Hiiuapu toodang Anni ja Maidu koduköögis. „Panen kurgid oma köögis 28liitris- tesse purkidesse, lasen neil hapneda ja seejärel kaalun õiged kogused väikestesse purkidesse,“ kirjeldas Anni. Kurkide valmimise tippajal oli tal köögis korraga hap- nemas kuus 28liitrist purki.

Kõiki valminud kurke Anni purki ei pane vaid müüb neid ka värselt: „Möödunud hooajal val- mis päevas 50-60 kilo kur- ke ja neid kõiki purki pan- na ma üksi poleks jõud- nud.“ Ta lisas, et tegelikult oli 50-60 kilo kurke päevas vähe, sest teadmisi kurgi- kasvatuses jäi neil siiski veel puudu.

Märtsis seemned mulda

Anni ja Mait kasvatavad oma kurke katmiklal tur- bamattidel. Kuidas see protsess välja näeb, nägid nad esimest korda aga al- les eelmisel sügisel. Anni sõnul oli kogu see protsess põnev: „Meetrisele turba- matile läheb kolm kurgi- potti. Huvitav oli näha, kui- das sel viisil kasvavad päri- selt maitavad ja mahlased kurgid.“

Anni ja Maidu 200ruut-

Hiiuapu valikus on kuus erinevat toodet. Foto: Kärolyn Kivistik

meetrisel kasvuhoo- nes kasvas möödunud suvel 306 kurgitaime.

Eelmisel hooajal jõudsid esimesed kurgid uuest kas- vuhoonest müüki juulis. Anni sõnul panevad nad sel aastal seemned mulda juba märtsis ning esimesed kur- gid peaksid valmima mai- kuus. „Tegelikult võiksime jaanuaris seemne mulda panna, aga praeguste ener- giahindade juures ei tasuks see ilmselt ära,“ tõdes An- ni. Nende kasvuhoo- nes peaks peagi jõudma pelleti- küttega ahi, mis kuivatab ja kütab kasvuhoo- net.

Kurgisordid, mida oma kasvuhoo- nes kasvatama hakata, olid Annil juba alustades teada – täpselt samad, mida ta varasema- tel aastatel oma tarbeks ko- duaia kasvas: „Olen neid sorte aastaid kasvatanud ja tean, et nad jäävad krõmp-

sud ning kannatavad nii hapendamist kui marinee- rimist.“

Lisaks kurkidele kas- vatab Anni oma koduaia- s kõik vajaliku kurkide ma- rineerimiseks ja hapenda- miseks. Mõned nädalad tagasi pani ta maha juba küüslaugu, lisaks kasvab tema aias till, sibul, petersell ning mustsõstrad.

Omatoodang hinnas

Anni teadis rääkida, et eel- mised majaomanikud ole- vat kunagi kasvuhoo- netes kasvatanud sibulaid, lil- li ja pikki kurke. Ta arvab, et toona ei hinnatud koha- likku toodangut ja peeti se- da kalliks. Eelistati hoopis märksa soodsamaid välis- maa köögivilju. Möödu- nud suvi näitas aga vastu- pidist – kõik Anni ja Mai- du kasvatatud värske kurk läks kaubaks. Samas tõ-

des ta, et paljud hiidlased kasvatavad ka ise koduaia- s kurke ja nende värske kurgi müük vähenes, kui koduaia- kurgid valmima hakkasid. „Sellegipoolest ei saa ma kurta,“ ütles Anni.

Anni ja Maidu Hiiu- pu kurke, tilli ja petersel- li saab aastaringelt osta Coop Suuremõisa, Käina ja Kärkla kauplustest.

Sel suvel tegid Anni ja Mait korda ühe kasvuhoo- ne ja kasvasid selles kur- ke. Tegelikult on neil veel teinegi täpselt sama suur kasvuhoo- ne. Anni unistus on ka see korda teha, aga mida seal kasvatama haka- ta, ta veel otsustanud ei ole. Lisaks soovib Anni, et ühel päeval oleks tal kasvuhoo- nete juures ka oma väike tootmisköök.

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Isolde Koppel
Jaan Sebastian Häkkinen
Kalju Olde
Ats Laanemets

Õnnitleme vanemaid!

Hiiumaa vald sai viieaastaseks

25. oktoobril sai Hiiumaa vald viieaastaseks. Sünnipäevapidustused algasid juba 22. oktoob- ril mil Kalana sadamas oli võimalus osa saada Wambola rahvaretkest. Kokku osales 113 ret- kelist.

Wambola rahvaretk on Vabadussõja mäles- tuseks korraldatud kogupere sündmus, kus li- saks liikumisele värskes õhus on võimalus saada uusi teadmisi Hiiumaa militaarsest minevikust ja omakultuurist. Wambola nime kandis Vaba- dussõja-aegne Eesti Vabariigi lipulaev, kus tee- nis ka mitmeid hiidlasi.

Retke korraldasid MTÜ Matkaklubi Muku koostöös Kaitseliidu Lääne Maleva Hiiumaa ma- levkonnaga ja Naiskodukaitse Lääne ringkonna Hiiumaa jaoskonnaga, Hiiumaa Vallavalitsus, SA Hiiumaa Sadamad, Hiiumaa Orienteeruja- te Klubi ja OÜ Disainipurk.

Sünnipäevapidustused jätkusid 25. oktoob- ril. Vallamajade ukseid olid külalistele avatud ja pakuti kringlit ning kohvi.

Hiiumaa Spordikeskus tenniseaasta parim arendus!

Eesti Tennise Liit jagas novembris tunnustusi. Parima tenniseaasta arenduse tiitli pälvis Hiiu- maa Spordikeskus.

„Suur tänu Eesti Tennise Liidule aasta taris- tu tunnustuse eest. Tänu läheb eeskätt ka neile, kes seisid selle eest, et tennisehalli ikka väga vaja on. Täna on ka neid, kes on tee spordikeskusesse juba leidnud ja kes veel ei ole, siis olete oodatud,“ rõõmustas Hiiumaa Sport juht Martin Lauri.

Lauri tõdes, et tennisehall on hästi vastu võetud. Tenniseklubi on sisehooajaks planeer- rinud üle 30 erineva ürituse, millest võtavad osa nii Hiiumaa klubi liikmed kui ka külalised väl- jastpoolt. Hiiumaa tenniseklubi poolt toimu- vad spordikeskuses viis korda nädalas laste ja noorte treeningud. Populaarne on ka täiskas- vanute tennise ABC, kus algajad saavad tenni- sega tutvust teha. Hiiumaa Sport juht tõi välja, et oktoobris oli ühe väljaku arvestuses bronee- ringuid kokku tehtud 165.

Tenniseväljaku saab mugavad broneeri- da Hiiumaa Spordikeskuse veebilehel hiiumaaspordikeskus.ee/tennis.

Foto: Hiiumaa Spordikeskus

Anni ja Maidu 200ruutmeetrisel kasvuhoo- nes kasvas möödunud suvel 306 kurgitaime. Foto: Anni Paulus

DETAILPLANEERINGUD

Ojapõllu ja Kliiniku detailplaneering
Hiiumaa Vallavolikogu 20.10.2022 otsusega nr 78 otsustati algatada Linnumäe külas Ojapõllu (katastritunnus 63901:001:0366, pindala 4,21 ha, sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja Kliiniku (katastritunnus 20501:001:1527, pindala 494 m², sihtotstarve ärimaa 100%) kinnistute detailplaneering ja jäeti algatamata detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta Pühalepa valla keskosa üldplaneeringut muutes planeeringualal puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve elamumaaks, moodustada planeeringuala maaüksustest kokku viis krunti, neist kuni kolm elamukrunti, üks loomakliiniku krunt ja üks puhke- ja spordirajatiste krunt ning määrata kruntide ehitusõigus.
Planeeringuala suurus on ca 4,26 ha.

Koostatud eelhinnangu kohaselt ei kaasne detailplaneeringu elluviimisega olulist negatiivset keskkonnamõju, kuna osaliselt jätkatakse senist tegevust, uute elamukruntide moodustamisel arvestatakse üldplaneeringus toodud nõuetega. Keskkonnaamet on 05.09.2022 kirjas asunud seisukohale, et eeldatavalt ei kaasne planeeritava tegevusega olulist keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegiline hindamine ei ole vajalik.

Algamisel teadaoleva info põhjal täiendavate uuringute läbiviimise vajadus puudub.
Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Pühalepa Osavalla Valitsus (aadress Tempa küla, Hiiumaa vald, 92348) ja kehtestaja Hiiumaa Vallavolikogu (aadress Keskväljak 5a, Kärkla, Hiiumaa vald, 92413).
Otsusega saab tutvuda Pühalepa Osavalla Valitsuses, Tempa küla Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel.

Hiiumaal märgistati avalikud varjumiskohad

11. novembril sai avaliku varjumiskoha tähise Käinas asuv Elamukeskus Tuuletorn, juba varem sildistati Suuremõisa loss. Avalikud varjumiskohad on mõeldud ohu korral kõigile abivajajatele, kes lähimbruses viibivad.

„Oleme Hiiumaal erinevates punktides kaardistanud hooned, mis sobivad varjumiseks. Nende leidmine on olnud keeruline, kuna saarele ei ole ehitatud massiivseid keldritega maju,“ ütles Hiiumaa Läänemaa päästepiirkonna juht Hannes Aasma. Talis, et eriti probleemne on Kärkla piirkond, kuna pinna tase on nii kõrge, et ei võimalda hoonetele keldreid ehitada. „Edaspidi tuleks uute hoonete projekteerimisel ja ehitamisel arvestada varjumiskohtade vajalikkusega,“ leiab päästepiirkonna juht.
Varjumine tähendab inimeste elu ja tervise kaitsmiseks nende kiiret paiknemist ohustatud alal asuvasse siseruumi. Kui inimesed juba on mingis hoones sees, siis tuleb neil sinna ka jääda (nt kodu, töökoht, kool) ning järgida edasisi juhiseid. Varjumine on vajalik

Foto: Kadri Taperson, Hiiumaa Leht

ohurünnaku korral, aga ka näiteks lahingutegevuse korral linnas, radioaktiivse saaste või keemilise aine levimise korral. Juhised, kuidas käituda, leiab nii „Ole valmis!“ kodulehelt kui ka samanimelisest mobiilirakendusest www.olevalmis.ee.
Varjumiseks sobivad näiteks majade keldrid ja maa-alused parklad, mis on soovitavalt raudbetoonist ja akendeta.
Elanikud saavad varjumise vajadusest teada SMSi teel, Eesti Rahvusringhäälingu kanalite kaudu, samuti võivad ohust teada anda ka alarmsõidukite sireenid. Lähitulevikus on suurematesse asulatesse plaanis luua sireenidel põhinev ohuteavitussüsteem.
Avalikud varjumiskohad on märgistatud spetsiaalse elanikkonnakaitsemärgiga – sinine kolmnurk oranžil taustal. Tsiivilkaitse eesmärgil kasutatavate ehitiste, vahendite ning tsiivilelanikkonna jaoks ette nähtud varjenditena kasutatavaid objekte ei või hävitada ega rünnata. Selle tähisega märgistatud objektide või hoonete ründamine sõjalisel eesmärgil võrdub sõjakuriteoga.

Kärkla tänavavalgustus läks talvrezžiimile

Seoses talveajale ülemineku ja ka vajadusega elektrit säästa, süttib Kärkla tänavavalgustus alates 31. oktoobrist kell 5.30 ja kustub argipäeviti kell 24 ning nädalavahetusel

kell 1 öösel.
Hommikune süttimine on ajatatud nii, et turvaliselt saaks liikuda nii varajased tööle- kui ka esimese praami peale minenjad.

Kärkla surnuaia ringtee sai uue katte

Kärkla osavald uuendas novembris koostöös Taristoniga Kärkla surnuaia ümber kulgevat ringteed.
Tööde käigus täideti teeaukud ja tasandati vajumised.

Järgmiseks on Kärkla osavallal kavas korrastada kalmistu peavärvad ning koostöös Pühalepa osavallaga uuendada surnuaia sissesõidutee.

Foto: Aivar Viidik

Kõrgessaare osavald rajab kergliiklustee alevikust Reigi kirikuni

Kõrgessaare osavald rajab kergliiklustee aleviku keskusest Coop'i poe juurest kuni Reigi kirikuni. Hetkel on käimas ettevalmistustööd, puude ja kändude raadamine ning uue teekoridori ning parkimisala aluse kasvupinnase eemaldamine ja tagasitõrje ehituseks sobiva alusmaterjaliga.
Kõrgessaare osavalla vanem Niels-Peter Rattiste ütles, et kergliiklustee valgustuse rajamine, teetammi väljahitamine ning asfalteerimistööd peaksid algama järgmisel kevadel ja valmis olema hiljemalt suve lõpuks.

1,2 kilomeetrine valgustatud kergliiklustee kulgeb mööda Kõõnaaugu kallast ja annab võimaluse liiklejatele ning tervisesportlastele peatuda looduskauis kohas, sest Kõõnaaugu ääres on planeeritud ka pingid ja peatuskohad. Uus teelõik on ühenduses ka Armioja lähiste rajatava parkimisalaga.
Kergliiklustee projekti koostas OÜ Teedeprojekt ja ettevalmistustööd teostab OÜ Metsamehe talu.
Kõrgessaare kergliiklustee ehitust toetab Riigi Tugiteenuste Keskus.

Villalao katus valmis

Novembris lõppesid Villalao katuse ehitustööd. Teha on jäänud veel vaid pisiparandused, mille ehitaja lõpetab kevadel, kui ilmastikuolud on sobivad.
Villalao katuse ehitas OÜ Scrurv. Muinsuskaitse lise pädevusega seotud tööde teostajaks oli alltoovõtja OÜ Tarum Ehitus.
Ehitustööde käigus eemaldati täies ulatuses laohoone olemasolev, alupärast tõrvapappi kattev eterniitkatus ja paigaldati uus SBS rullmaterjalist bi-

tuumenkatus, rekonstrueeriti kandekonstruktsioonid ning taastati oluliselt lagunenenud ja osaliselt puuduvad karniisid. Lisaks restaureeritakse karniis ja lubikrohv.
Ehitustööde maksumus ilma käibemaksuta on 228 000 eurot. Muinsuskaitseamet eraldas Kärkla osavallale mulu katuse rekonstrueerimistoetusena 100 000 eurot, osavalla omafinantseering on 128 000 eurot.

Foto: Kärolyn Kivistik

HIIUMAA
Liigub

Liikumissari "Hiiumaa Liigub 2022" kutsub hiidlasi liikuma.
Osale vähemalt viiel etapil, et osaleda loosiuhindade loosis.
Kõikide vahel, kes osalevad vähemalt seitsmel etapil, läheb loosi peaaühind, milleks on
Kerttu Spordi kinkekaart väärtusega **750 eurot**.

Tule ise ja võta sõber ka kaasa!

15. aprill - 15. mai	Käina Spordikeskuse külastus
1. mai	Kärdla linna jooks
7. mai	Emmaste emadepäevajooks
22. juuni	Kõrgessaare jaanijooks
29. juuni	Dagö DG Coop Hiiumaa nädalamäng
31. juuli	Anne Golubi mälestusvõistlus
25. august	orienteerumisneljapäevak Palukülas
1. oktoober	Tahkuna maastikujooks
8. ja 9. oktoober	Hiiumaa Spordinädalavahetus
27. november	Ronimisseina jooks
24. detsember - 1. jaanuar	matk "Kõhtu ruumi"

Vaata lisa: <https://vald.hiiumaa.ee/hiiumaaliigub>

KÄINA SPORDIKESKUS #hiiumaaliigub Laternamatkad

ELAMUSKESKUS TUULETORN HIIUMAA SPORT DAGÖ PLAST coop Hiiumaa

27. novembril toimub liikumissarja eelviimane etapp!

Liikumissarja järgmine, ühtlasi **10. etapp** toimub **27. novembril kl 12-18** Elamuskeskuses Tuuletorn, kus on toimub **ronimisseina jooks**. Osalustasu (sisaldab varustuse renti) 7.-18. eluaastani 3 eurot ning täiskasvanul 5 eurot. Ronimisseina jooksul läheb kirja kahe raja tipu summa, mõlemal rajal üks katse. Jooksule saab broneerida aadressil inna.lepik@hiiumaa.ee.

Kes soovib enne etapi toimumist seinajooksu harjutada, siis ronimisseina külastust planeerides pane tähele, et broneeringuid võetakse vastu vähemalt 24 tundi ette tuuletorn@hiiumaa.ee või +372 5350 5028. Ronimisseina hinnakiri on leitav lingilt tuuletorn.ee/?sektsoon=hinnakiri.

Liikumissarja „Hiiumaa liigub“ raames on aastal 2022 aset leidnud **ühiksa kogupere spordisündmus**, millest viimane, Hiiumaa spordinädalavahetus toimus suisa kahepäevase. Liikumissarjast on sel aastal osa võtnud **993** spordisõpra!

Sarjas osalejate nimekirjad ning etappide galeriid on leitavad Hiiumaa valla kodulehel vald.hiiumaa.ee/hiiumaaliigub.

OLULINE! 3. septembril toimuma pidanud Hiiumaa seiklusjooks jäi etapi korraldaja otsusel ära. Seetõttu on sarja korraldustoimikond otsustanud muuta sarja üldjuhendit: **loosiuhindade loosis** osalemiseks on vajalik osaleda vähemalt **viiel etapil** varasema kuue asemel ning **peaaühinna loosis** osalemiseks peab osalema **vähemalt seitsmel etapil** varasema kaheksa etapi asemel.

Foto: tuuletorn.ee

Paladel toimus seminar „Sekkumine kui vägitegu“

18. novembril oli laste seksuaalse väärkohtlemise vastane päev, mille eesmärk on juhtida tähelepanu laste kaitsmisele seksuaalse väärkohtlemise eest. Palade koolimajas toimus 16. novembril laste seksuaalse väärkohtlemise teemaline seminar „Sekkumine kui vägitegu“. Seminari rõhuasetus oli tegutsemisele julgustamine.

Seminari sihtrühma kuulusid maakonna haridus- ja noorsootöötajad – st lasteaiad, koolid, noorteakeskused jt asutused, kes igapäevaselt tegutsevad selles valdkonnas. Osalejaid oli üle 60.

Seminar toimus Hiiumaa Vallavalitsuse, Sotsiaalkindlustusametis ning Politsei- ja Piirivalveameti koostöös.

Laste seksuaalne väärkohtlemine on kahetsusväärne reaalsus paljude laste jaoks üle maailma. Seksuaalne väärkohtlemine on laste õiguste tõsine rikkumine, mis põhjustab kahju laste füüsilisele ja vaimsele tervisele ning mille tagajärjed mõjutavad kogu nende elu.

SA Hiiumaa Sadamad juhatuse esimehena alustab Kai Kallas

Sihtasutuse Hiiumaa Sadamad juhatuse esimehena alustab Kai Kallas, kelle nõukogu kinnitas ametisse 11. novembril. Sihtasutuse praegune juhatuse liige Liina Härm jätkab samuti ametis.

Varasemalt on Kallas töötanud teenindus- ja arendusjuhina turismisektoris ning eraettevõtjana. 2021. aastast tegeleb ta MTÜ Jahtklubi Dago klubiülemena. „Eesti ühe edukaima jahtklubi juhtimine on olnud hea ettevalmistus Hiiumaa sadamate juhtimiseks ja arendamiseks,“ ütles Kallas ja lisas, et talle meeldivad väljakutsed, mida SA juhi roll kahtlemata on. „Näen erinevates sadamates arenguvõimalusi ja lihtsalt reguleeritavaid ning parandatavaid murekohti, mida ma soovin muuta. Ma näen sadamaid tulevikus atraktiivsete külastus- ja kogukonnakeskustena, kus võimalusi kvaliteetseks ajaveetmiseks on nii maa kui mere poolt tulijatele mitmeid,“ rääkis juhatuse esimees.

„Oleme viimase kolme aastaga loonud suurepärased eeldused Hiiumaa merekultuuri arendamiseks investeerides nii olemasolevatesse kui uutesse sadamatesse,“ ütles sihtasutuse Hiiumaa Sadamad nõukogu esimees Margus Kastein. Tema sõnul on kätte jõudnud hetk, kus peab meeskonda täiendama selliselt, et sadamatesse tuua veelgi rohkem värskust ja energiat: „Kai Kallas on näidanud end väga heast küljest JK Dago igapäevases asjaajamises, aga ka suurte võistluste korraldajana. Põlise hiidlasena tunnetab ta hästi kõigi meie sadamate eripärasid ja oskab kogukonna soovidega arvestada.“

Vajadus sihtasutuse juhatuse laiendamiseks on tingitud Hiiumaa sadamate viimaste aastate kiirest arengust. Aastatel 2019–2022 on Sihtasutus Hiiumaa Sadamad investeerinud sadamate taristusse, kommunikatsioonisüsteemidesse ja keskkonnasäästlikesse la-

Foto: erakogu

hendustesse kokku 2,8 miljonit eurot. Eelseisvatel aastatel peame jätkuvalt pingutama uute projektide rahastusallikate leidmisel, millega juhatuse liige Liina Härm fokusseeritult jätkab.

Hiiumaa valla loodud sihtasutus Hiiumaa Sadamad arendab ja haldab Hiiumaa väikesadamaid ning lähtub sihist olla eelistatud peatuskoht 100 miili raadiuses ümber Hiiumaa.

Noorsootöö nädala fookuses loovus ja eneseareng

7.-13. novembril oli üle-eestiline noorsootöö nädal mille fookuses olid loovus ja eneseareng. Noorsootöö nädala raames valmisid Kõrgessaare noortemajas esimesed jõulukaardid. Kärdlas oli noortel aga võimalus T-särke disainida.

Lisaks noorteakeskustes aset leidnud ettevõtmistele toimusid noorsootöö nädalal veebis intervjuud saare noorsootöötajatega seoses kutse

taotlemisega. Kutse taotlemisel keskenduvad noorsootöötajad nii tase 4 kui tase 6 omandamisele/uuendamisele ning intervjuu on viimaseks sammuks endale kutse taotlemisel/uuendamisel. Kutse olemasolu toetab noorsootöötaja kui professioni arengut.

Noorteinfoportaal Teeviit kutsus nädala raames planeerima, korraldama ja ellu viima temaatilisi tegevusi noortele, noorsootöötajatele või tervele kogukonnale – nii piirkondlikult, maakondlikult kui üleriigiliselt või miks ka mitte rahvusvaheliselt!

Toetust sai kaks projekti

Tänavu sai toetusmeetme „Üle-eestiline noorsootöö nädal 2022“ raames taotleda projektitoetust Euroopa noorte aasta raames üle-eestilise noorsootöö nädala egiidi all toimuvatele tegevustele. Hiiumaalt esitasid noorsootöötajad projektivooru kaks taotlust, millest mõlemad said rahastuse täies ulatuses.

Esimene projekt keskendub aruteluõhtute sarjale eesmär-

giga kaasata noori mitmel tasandil – projekti eesmärgid on Hiiumaa noortevolikogu alustavale koosseisule läbi kogemuste õpetada teiste noorte kaasamist ja sisendite saamist enda tööks otsustusprotsessides kaasa rääkimiseks, sh arendada noorte võimet aruteluks kaasa rääkida. Teisalt tutvustada noortele erisuguseid võimalusi kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil, sh kaasata vanemaid noori noorsootöö tegevustesse.

Projekt koosneb kolmest aruteluõhtust kolmes erinevas Hiiumaa noorteakeskuses ja diskost. Viimane parendab noorte ühtsustunnet ja on peale COVID-19 pandeemia piiranguid vajalik ja oodatud.

Teine rahastuse saanud projekt on suunatud Hiiumaa noorsootöötajatele – laiem eesmärk on Hiiumaa noorsootöötajate pädevuste ja teadmiste parendamine ning koostöövõrgustiku laiendamine. Projektikohtumise luuakse ja leitakse lahendused, kuidas teha koostööd enda valdkonna ja teis-

te valdkondade esindajatega lähilinnades Haapsalus ja Pärnus. Olulisel kohal on koostöö loomine ja hoidmine. Projektikohtumise käigus külastatakse Haapsalus ja Pärnus tegutsevaid noortega tegelevaid asutusi. Läbivateks teemadeks on noorte vaimne tervis, noorte innovatsioon ja võimalused huvitegevuses. Näiteks läbivad Hiiumaa noorsootöötajad Pärnu laste ja noorte vaimse tervise keskuses koolituse, mis keskendub noorte vaimsele tervisele ja selle toetamisele ning ühtlasi külastatakse Pärnus asuvat noorte innovatsioonikeskust „HUUB“ ja Haapsalus asuvat noorte huvikeskust.

Selle aasta noorsootöö nädala teavitustegevusi rahastatakse haridus- ja teadusministri kinnitatud ning haridus- ja noorteameti poolt eluviidava Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte hoiuvalmiduse parandamine“ raames.

Palade lasteaed pidas sünnipäevapidu

Palade lasteaed pidas 21. oktoobril 55. sünnipäevapidu. Hoolimata sellest, et haiguste puhang sünnipäevaplaani mõjutas, sai pidu siiski toredasti peetud. Terve lasteaia pere oli end putukateks riietanud ning mõlema rühma lapsed väikese kontserdi ettevalmistanud. Et päevad lasteaias veelgi toredamad oleks, said lapsed sünnipäevakingiks kumbagi rühma uue mängukööri.

Pidulisi tervitasid Pühalepa osavalla vanem Liili Eller ja valla haridusspetsialist Ivi Rimmelg.

Meeleolukas sünnipäevapidu Palade lasteaias. Foto: Kärolyn Kivistik

Kärdla rannapargis loodusharidust edendav õpperada

Hiiumaa Vallavalitsus kandideeris 2021. aastal keskkonnaministeeriumi korraldatud „Keskonnasõbraliku kohaliku omavalitsuse“ konkursil ja pälvis alla 10 000 elanikuga omavalitsuste kategoorias keskkonnasõbraliku omavalitsuse tunnustuse ning võimaluse investeerida SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel oma keskkonna heaolu parandamisse 25 000 eurot.

Saadud vahendite abil rajas vald Kärdla rannaparki õpperaja kogupikkusega ca 900 m, mille eesmärk on edendada loodusharidust laste, noorte ja ka täiskasvanute seas.

Parki rajatud õpperada koosneb hakkepuiduga kaetud käiguteedest, mille äärde on paigaldatud kolm teabe-

tahvlit pargi kaardiga ning 16 numbriposti. Tahvlitel on juttu kolmel teemal – pargi taimed, elurikkus ja ajalugu. Kaartidelt leiab numbripostide asukohad, mis tuleb raja läbijal pargis üles leida. Numbripostid juhivad tähelepanu pargi põnevatele puudele-põõsastele ning pargi ajaloo seotud kohtadele. Tahvlitele ja postidele märgitud QR-koodi abil leiab iga objekti kohta kodulehelt hiiumaa.ee/rannapark pikema selgituse koos piltidega.

Õpperada sobib kooli- ja lasteaialastele õuesõppeks õpetaja juhendamisel. Iseseisvaks läbimiseks sobib vanemate klasside õpilastele ja teistele huvilistele. Kodulehe tekstid innustavad erinevatel loodusega seotud teemadel kaasa mõtlema

ning edasi uurima.

Õpperaja tahvlite teksti siisu ja piltide autor on Kristiina Hellström, kes on ühtlasi koostanud ka Kärdla rannaparki hoolduskava.

„Kärdla rannaparki puhul on tegemist huvitava ajaloolise ja samas väga looduslähedase pargiga. Park on rikas põõsastike ja okaspuude poolest, mis on heaks pesitsuskohaks lindudele ning ulatuslik sara-pik meelkitab ligi oravaid. Kevadel katab puudealust sinilille- ja ülastevaip,“ rääkis Hiiumaa valla jäätmespetsialist Kadri Aljas.

Jäätmespetsialist lisas, et viimastel aastatel on hakatud rannapargi elurikkusele rohkem tähelepanu pöörama. Pargiaasu niidetakse vaid kord-

paar suvel jooksul, et suurendada nii rohttaimede, putukate kui ka lindude ja pisiloomade liigirikkust. Kännud, kõdunema jäetud puutüved, oksa- ja lehehunnikud on samuti head elupaigad paljudele olenditele.

Lisaks külastasid Hiiumaa Vallavalitsuse jäätmevaldkonnaga tegelevad ametnikud ja Hiiumaa jäätmejaama juht silmaringi avardamiseks Norrat, mis on olnud aastaid eeskujuks oma jäätmemajanduse ja keskkonnasäästliku eluviisi edendamise poolest. Õppereisil tõdeti, et ka mujal tuleb sarnaste probleemidega rinda pista nagu Hiiumaal. Teavitus jäätmete liigiti kogumise osas on üks oluline märksõna mõlemas piirkonnas.

Elanikkonnakaitse teemaõhtu

15. novembril toimus Kärdla kultuurikeskuse kinosaaelis elanikkonnakaitse teemaõhtu.

Kriisiolukorra tõttu ei pruugi olla võimalik kodust lahkuda, samuti ei pruugi kaup poest kättesaadav olla või ei toimi muud elutähtsad teenused nagu elekter, veevarustus jms. Seetõttu on tähtis, et kodus oleks piisavalt süüa, juua ja muid tarvilikke vahendeid, sealhulgas vajalikud ravimid. Suured tänud naiskodukaitsele, kes teemaõhtul soovituslikku seitsme päeva koduseid varusid tutvustas.

Hiiu-Läänemaa päästepiirkonna juhataja Hannes Aasma oli teemaõhtul kasvatamas kriisinutikust. Viimase aja karmid muutused maailmas sunnivad aina rohkem mõtlema sellele, mis saab siis, kui hädaolukord tabab meid või meie peret.

Kärdla politseijaoskonna juht Moonika Raudsepp ärgitas elanikke valvsusele ning tegi ettekande „Ära lange kelmide ohvriks“ ning avas teemat, kuidas ära tunda, et sind üritatakse petta ning millised on erinevad kelmuste võimalikud variatsioonid ja kategooriad.

Teemaõhtu on kõikidele soovijatele järelvaadatav Hiiumaa valla Youtube kanalil www.youtube.com/watch?v=RRXETFMMyLQ&t=9685s.

Suured tänud kõikidele koostööpartneritele, et teemaõhtu teoks sai ning huvilistele, kes osalesid kohapeal ja veebis.

Infot, kuidas kriisiks valmistuda, leiad ka www.olevalmis.ee.

Kaasava eelarve hääletustulemused selgunud!

Selgunud on 2023. aasta kaasava eelarve hääletustulemused. Hääletajaid oli kokku 801, kes andsid 1473 häält.

Kaasavat eelarvet rakendatakse osavaldade põhiselt ja iga osavalla osa suuruseks on 10 000 eurot. Esimesena saab igas osavallas võimaluse oma mõtte ellu viia osavallas enim hääli saanud idee. Kui võiduprojekti maksumus jääb alla 10 000 euro, pakutakse rahastust ka järgmisele ideele eeldusega, et osavalla summa ei lähe üle 10 000 euro.

Hiiumaa valla kaasav eelarve on ellu kutsutud avalikult kasutatava investeeringu tegemiseks või ürituse korraldamiseks Hiiumaa elanike ettepanekute alusel. Elanikel on võimalus kaasa rääkida, kuidas kasutada valla eelarvest 50 000 eurot nii, et see teeks heameelt ning oleks kasulik võimalikult pal-

- judele elanikele.
- Emmaste osavallas anti kokku 202 häält, paremusjärjestus:**
1. Hankida ajavõtustüsteem Hiiumaale, 116 häält.
 2. Sõru jahisadama puhkealade loomine, 59 häält.
 3. Soetada kaasava eelarve toel mitu pinki ja mõned pinkidega lauad, et need paigutada huvipunktide juurde, 27 häält.
- Käina osavald – 343 häält:**
1. Rulapargi elemendid Käina noortele ja teistele tänavaspordi huvilistele, 139 häält.
 2. Kassari kogukonna kultuuriõu, 82 häält.
 3. Soovime soetada kaks võistluskarti lastele ja noortele soodustamiseks laste motosporti Hiiumaal, 70 häält.

4. Nublu kontsert Kassaris 2023 suvel, 52 häält.
- Kõrgessaare osavald – 177 häält:**
1. Viscosa Kultuurtehase teatrala välisavade sulgemine, 103 häält.
 2. Ujumissild Kirikulahe äärde, 41 häält.
 3. Laukale avaliku mänguväljaku rajamine 1. etapp projekteerimine, 33 häält.
- Kärdla osavald – 429 häält:**
1. Koortepark Kärdla linna-parki, 120 häält.
 2. Kärdla linnapark – väärtus Kärdla linna jaoks, 100 häält.
 3. Kärdla Meistrite Maja värvimine, 77 häält.
 4. Kärdla Pae tn mänguväljaku uuendamine, 69 häält.

5. Kingi pitsumajale 100. juubeliks uus katus! 41 häält.
 6. Rattaparkla varikatuse projekteerimine, 22 häält.
- Pühalepa osavald – 322 häält:**
1. Palade põhikooli õuele välilauatennise ja õuesõppeala rajamine, 114 häält.
 2. Hellamaa külakiige taastamine, 109 häält.
 3. „Suuremõisa välimööbel“ – Suuremõisa küla piknikulaua, pinkide ja prügi-kastide kaasajastamine, 57 häält.
 4. Kogumiku „Memme-taadi pajatusi“ trükkimine, 42 häält.
- Hääletustulemused leiad ka VOLIS keskkonnast www.volis.ee/gvolis/osale/index?kid=339706.

Löö kaasa kogukonnakomisjonis

Kandideeri ise või soovita naabrit/sõpra Hiiumaa valla kogukonnakomisjoni, kus piirkonna inimeste huve esindada.

Kogukonnakomisjoni ülesanne on valla eri piirkondade kogukondade tegevusele, infovahetusele, sotsiaalsele ja majanduslikule arengule kaasa aitamine, samuti vallavalitsusele ettepanekute esitamine valla kogukondliku elu korraldamisel.

Kogukonnakomisjon on partneriks vallavalitsusele. Kui volikogu komisjonid kujundavad poliitikat, siis kogukonnakomisjon tegutseb vallavalitsuse juures ning on abiks igapäevaelu suunamisel. Soodustab infovahetust valla ning kodanike vahel ning panustab tugeva koostöövõrgustiku toimimisse. Sestap on oluline märkida, et kogukonnakomisjon on apoliitiline.

Komisjon käib koos kord kuus ning selle tööd juhivad esimees. Töö toimub vabatahtlikkuse alusel ning hüvesid ei kaasne.

Kogukonnakomisjon aitab kaasa, et valla juhtimine oleks avatud, kaasav ja läbipaistev ning annab oma panuse nii murekohtade lahendamiseks kui ka avalike teenuste paremaks kujundamiseks.

Anna märku enda soovist komisjoni töös osaleda või enda piirkonna sädeinimesest, kes võiks komisjoni kuuluda 15. detsembriks aadressil valitsus@hiiumaa.ee või telefonil +372 463 6082.

Vabatahtlik SELTSILINE

HEAD VÕIMALUST EI OLE KUNAGI LIIGA PALJU!!!
3. DETSEMBRIL KELL 13.00 EMMASTE PÄEVAKESKUSES

HIIUMAA VABATAHTLIKE SELTSILISTE

KOGEMUSKOHVIK!!!!!!

TULE KINDLASTI KOHALE!

SAAD OSA VAHETUST MULJETEKOKTEILIST,
MIDA VALMISTAVAD MEIE OMA HIIUMAA
INIMESED.

LUBAME, ET SA EI JÄÄ ÜKSKÕIKSEKS.

Välja antud hea toodab topeltkoguse rõõmu!

Vabatahtlikud seltsilised ei ole enam ühiskonnas väga uus nimetus. Kuid aja jooksul on vajadus nende tegevuse järele enam ja enam kasvanud. Eestis on aktiivselt tegutsemas vabatahtlikud seltsilised, kes leiavad ja abistavad üksildusse jäänud inimesi. Praegune sihtgrupp on 65+ eakad ja täiskasvanud erivajadusega inimesed.

Hiiumaal on ametlikult registreeritud vabatahtlike seltsilisi 27 ja abivajajaid 45 inimest.

Hiiumaa vabatahtlik seltsiline Elle on pakkunud oma sõprust ja abi terve elu. „2019. aastal tuli pilootprojekt Hiiumaale ja mina sain ametlikult registreeritud, koolitatud vabatahtlikuks seltsiliseks. Kui Ingrid tegi ettepaneku, nõustusin kohe. Aga ikka ainult oma südame tahl. See on vabatahtlik töö, mis mulle meeldib. On suur rõõm, kui sind oodatakse. Kui eakal silmad särama löövad,“ rääkis Elle.

Elle on vabatahtlikuks seltsiliseks Virvele. Virve sõnul on Elle aktiivne ja tegus – head teha on tema loomulik eluviis. „Olime tuttavad juba pikki aastaid, nüüd pani-

me ametlikult kirja, et Elle on minu seltsiline,“ rääkis Virve.

Vabatahtlik seltsiline peab Elle sõnul olema usaldusväärne, empaatiline, positiivse loomuga ja vajadusel abistama või andma, aga kindlasti oskama kuulata ja saladusi hoida.

Virve sõnul on neil Ellega palju ühiseid huvisid: „Käime metsas marjul, seenel, teatris, kinos, kontserditel, teeme käsitööd ja süüa. Meie koosolemine on mõnus, saame palju naerda ja rõõmsad olla.“

Elle usub, et on normaalne aidata inimesi ja tunda koosolemise rõõmu. „Õpin selgeks andmise rõõmu, hakkan palju head tagasi saama. See on suurepärane tunne, mida vastu saame! See soojendab südant. Meie motoks on „Elame veel“. Elu ei tohi seisma jääda,“ ütles Elle.

Virve soovib kindlasti neil, kes end üksikult tunnevad, endale seltsiline valida.

Loe vabatahtlike seltsiliste tegevusest rohkem www.seltsilised.ee või võta ühendust Hiiumaa koordinaatori Ingrid Purgega tel 56954846, e-mail sydamepesa@gmail.com.

RMK hooldustööd mälestistel

2022. aastal koostas Riigimetsamajanduskeksus koostöös Muinsuskaitseameti ja Keskkonnaametiga RMK maadele jäävate mälestiste hooldustööde tegevuskava. RMK omanduses on peamiselt I ja II maailmasõja aegsed rajatised. Neist kõige tuntumad ja külastatavamad on Lõimastu ja Tahkuna kaitserajatised.

Tegevuskava näeb ette puude ja võsa eemaldamist

mälestiste pealt, seest ja lähemalt kui üks meeter. Hooldustööd tehakse 51 mälestisel ja hinnanguline raie-maht on 650 tihumeetrit. Tööd saavad OÜ Agmereal poolt tehtud käesoleva aasta detsembris.

Tänu hooldustöödele paraneb mälestiste vaadeldavus ja säilimine ning saame paremini tutvustada militaarpärandit kui ühte osa meie ajaloost.

Vägivald ei ole perekonna siseasi

Üle 50% vägivallakuritegudest Eestis pannakse toime koduseinte vahel. Selle aasta kümne kuuga on politsei registreerinud lähisuhtevägivalla juhtumeid rohkem kui 9000. Politsei saab Eestis ligi 40 teadet päevas vägivallast nende inimeste vahel, kes üksteist enim hoidma peaksid.

Kahjuks on see vaid jäämäe veepealne osa, sest on tõsine probleem, et enamiku kuritegude kohta info politseini üldse ei jõua. Näiteks Euroopa Põhiõiguste Amet viis 2019. aastal läbi uuringu^[1], milles leiti, et eestlased teavitasid viimasest füüsilise vägivalla intsidendist politseisse vaid 13% juhtudest, lähisuhtevägivallast veel vähem. See on kolmas madalaim näitaja Euroopa Liidus.

Hiiumaal teatatakse lähisuhtevägivallast keskmiselt kord nädalas, kuid viimastel aastatel on teatamine vähenenud. Kas me teeme ikka piisavalt selleks, et meie abivajajad

oleks märgatud ja hoitud? Või arvame ikka küüniliselt, et lähedastele haiget tegemine on perekonna siseasi? Politseini-kuna sooviksin, et absoluutselt kõik need juhtumid jõuaksid meieni varem.

Vägivald ei ole ainult löömine

Lähisuhtevägivald on igasugune vaimne, füüsiline, seksuaalne või majanduslik vägivald pereliikmete, sugulaste, ka ekselukaaslaste vahel. See võib väljenduda väga erineval viisil, samuti on vägivallal erinevad põhjused. Mõnel juhul tuleneb vägivald selle toimepanija suutmatusest enda emotsioone talitseda, teisel on see vahend kannatanu allutamiseks vägivallatseja tahte.

Juhin tähelepanu, et:

- füüsiline vägivald on liiks löömisele ka näiteks jõuga kinni hoidmine, tõukamine, lämmatamine, juustest tirimi-

ne ja muu tegevus, mis põhjustab füüsilist valu; vaimne vägivald on igasugune tegevus eesmärgiga kannatanut hirmutada, sh ähvardamine, alandamine, muu emotsionaalne väärkohtlemine;

- majanduslik vägivald on see, kui üks inimene allutab teist endale läbi majandusliku sõltuvuse – näiteks kontrollib tema rahalisi vahendeid, ei luba tal tööl või koolis käia.

Ühelgi juhul ei ole sobiv vägivalda traumeerivat mõju alahinnata ning mitte kunagi ei ole vägivallas süüdi kannatanu.

Ära jäta ohvrit üksinda!

Inimesel, kelle jaoks on vägivalda kannatamine igapäevane normaaus, on raske selles näha midagi erakordset, mistap ongi oluline kõrvalseisjal olukorda märgata ja sekkuda. Võib kõlada uskumatult, aga

kannatanu ei pruugi aru saada, et see, mida ta kogeb, ongi vägivald. See käib nii füüsilise, vaimse kui seksuaalse vägivalla kohta. Kui tabad end mõttelt, et keegi peaks midagi ette võtma, siis võta see vastutus ja aita inimest ise. Näita, et oled tema jaoks olemas ning julgusta teda oma murest rääkima.

Kui Sa tunnend siin ära enda või oma lähedase, saad abi tööpäeviti aadressilt Sadama tn 26, Kärkla, kus piirkonnapolitseinik ja/või ohvriabitoetaja kuulavad Sind ära ning aitavad leida väljapääsu.

OTTO GRÜNBERG

Kärkla piirkonnapolitseinik

[1] Fundamental Rights Survey. Al-likas: European Union Agency for Fundamental Rights (2021)

<https://fra.europa.eu/en/publication/2021/fundamental-rights-survey-crime>

Veelkord pakendijäätmete liigiti kogumisest!

Jäätmete liigiti kogumise üks põhilisi võtmesõnu on teadlikkus ja teavitamine. Kõige keerulisem võib tunduda pakendijäätmete liigiti kogumine, sest ringluses on väga palju erinevast materjalist pakendeid.

Eestis kehtib kõikidele pakenditele tootjavastutussüsteem olenemata sellest, kas pakend on ringluses võetav või mitte. Tarbija ei pea tegema vahet nendel pakenditel, millega meil on midagi teha ja nendel pakenditel, millega meil tänasel päeval ei ole justkui midagi peale hakata.

Poes pakendatud kaupa ostes maksab tarbija ka selle pakendi käitlemise eest. Seega ei peaks tarbija pakendi eest mitu korda maksma, seda ta aga

teeb, kui viskab pakendijäätmed olmeprügi hulka.

Lihtne loogika on see, et kõik pakendid, mis ei sisalda toodet sel määral, et see määraks ära muud konteineris või kotis olevad pakendid, võib panna pakendikonteinerisse. Näiteks piimakott ja ka hapukoorekott, mis on tootest tühi sobib hoolimata „kehvast“ materjalist siiski pakendikonteinerisse. Niisamuti näiteks kommipaber.

Meie tarbijatena peame kindlasti jäätmeid sorteerima, sest mida rohkem anname pakendijäätmeid korrektselt liigiti kogutuna tagasi, seda suuremad on tootjate kulud ja see sunnib neid vähem pakendama ja paremaid pakendeid kasutama. Meie tarbijana saame suuresti mõju-

tada tootjate käitumist. Seni, kuni on tootjaid, kel on ükskõik, mis saab pakenditest pärast nende kasutust ning kes seega pakendidisainile ringlussevõtu vaates sugugi ei keskendu, kestab ka olukord, kus pakendid on sageli raskesti ringlusse võetavad. Õnneks on tänasel päeval üha enam vastutustundlikke tootjaid, kes sellele mõtlevad ning tarbijatele tuleks soovitada vaadata toodete puhul ka ümbriseid ja eelistada tooteid, mis on pakendivabad või ühest materjalist pakendis.

Tuletame meelde, mis on pakend ja mida sobib panna pakendikonteinerisse:

- Pakend on toode, mida kasutatakse kauba mahutamiseks, kaits-

miseks, käsitsemiseks, kättetoimetamiseks või esitlemiseks.

- Pakendikonteinerisse tohib panna pakendid, mis on tootest tühjad. Jogurtitops tuleks jogurtist puhtaks kraapida, hapukoorepakk tuleb tootest tühjaks pigistada jne.
- Pakendikonteinerisse tohib panna pakendijäätmeid koos läbipaistva kotiga või valada lihtsalt kott konteinerisse tühjaks. Mustad kotid valage konteinerisse tühjaks ja visake tühjaks saanud kott ka pakendikonteinerisse.

Jäätmeid liigiti kogudes säästame raha!

TEADE

Tähelepanu!
Seoses haigla rekonstrueerimistöödega on alates 1. novembrist **suletud Hiiumaa haigla peauks.**
Ajutine peasissepääs on viidud haigla taha. Vt joonist!
Haigla taha saab sõita ümber taastusravi osakonna. Patsiendid saavad parkida joonisel näidatud parklates.
EMOsse, polikliinikusse ja taastusravisse pääseb taastusravi uksest.
Laborisse, röntgenisse, kompuutertomograafi ja sünnitusosakonda pääseb ajutise peasissepääsu kaudu.
Kirurgiasse pääseb osakonna tagumisest uksest.
Vt joonist!
Hiiumaa haigla palub jälgida liikumisskeemi!
Vabandame ebamugavuste pärast!

Parem kontrollida, kui kahetseda. Ära lase ootamatul haigusel oma plaane segi lüüa – tule sõeluuringule!

Tervisekassa sõeluuringute teavituskampaania „Elu on ees“, kutsub **kõiki sihtrühma kuuluvaid mehi ja naisi veel sel aastal osalema rinna-, emakakaela- ja jämesoolevähi sõeluuringul.** Teavituskampaaniaga juhime samuti tähelepanu, et sõeluuringuga on võimalik haigus avastada enne, kui see jõuab endast kaebuste näol märku anda ning see on tõhus viis oma tervise kontrollimiseks ning meelerahu saamiseks. Kui Sinu sünniaasta kuulub sõeluuringu sihtrühma, siis brooneeri aeg juba täna! Tuletame meelde, et kutse sõeluuringule kehtib aasta lõpuni.

Keda oodatakse 2022. aastal sõeluuringule?
Rinnavähi sõeluuringule oodatakse 50–69-aastaseid naisi sünniaastaga **1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970 ja 1972.**
Emakakaelavähi sõeluuringule oodatakse 30–65-aastased naisi sünniaastaga **1957, 1962, 1967, 1972, 1977, 1982, 1987 ja 1992.**
Jämesoolevähi sõeluuringule oodatakse 60–69-aastased mehi ja naisi sünniaastaga **1954, 1956, 1958, 1960 ja 1962.**
Kui aja leidmisega tekib probleeme, võtke lahenduse leidmiseks kindlasti ühendust Tervisekassa klienditeenindusega, kirjutades info@haigekassa.ee või helistades 669 6630.

Müügil hoonestamata kinnistu Käinas

Käina osavallas on oksjonikeskkonnas osta.ee www.osta.ee/hoonestamata-kinnistu-kainas-1439-m-184889015.html müügil hoonestamata kinnistu Käina alevikus Luige tänav 2a pindalaga 1439m².
Kehtiva Käina valla üldplaneeringu järgi asub Luige tänav 2a hoonestamata kinnistu detailplaneeringu koostamise kohustusega alal ja reserveeritud puhkeala hoonete ehitamise õigusega lisatingimustel. Hetkel kehtiv detailplaneering kinnistule puudub.
Pakkumise alghind on 18 000 eurot ja oksjon lõppeb 12. detsembril kell 20.
Lisainfo Merilin Kaevandes, tel 4622 882, merilin.kaevandes@hiiumaa.ee.

Jõulumaa
Palade looduskeskuses
11.-16. detsember 2022
Avamine 11. detsembril kell 16.00 PEREPÄEVAGA
Ootame lapsi koos vanematega
Päkapikud ootavad 1 kooliastme õpilasi ja lasteaialapsi
Jõulumaa pakub palju põnevaid:
Päkapikurada, kus saab piiluda ja otsida
Meisterdamist, lõkkevalgust, piparkooke, kuuma teed ja toredaid elamusi
Osalustasu 1€
Palume eelnevalt registreeruda:
paladelhk@gmail.com
53489786
53422087

Jõulumaa, Päkapiku jõulurada!
Jõulumaa Palade looduskeskuses
11.- 16. detsembril 2022
Päkapiku jõulurada
Avamine 11. detsembril kell 16
Kõik on oodatud!
Jõulumaale, päkapiku jõulurada, 12.-16. detsembril, ootavad päkapikud Soera õuele esimese kooliastme ja lasteaialapsi kell 10, 11.30, 13 ja 15. Enamus tegevustest toimuvad õues päkapiku jõulurajal. Rajal on mitmeid toredaid peatusi. Otsitakse, piilutakse nuputatakse, meisterdatakse, lauldakse ja lustitakse. Lõpetuseks pakuvad päkapikud sooja teed ja piparkooke.
Palume eelnevalt registreeruda:
paladelhk@gmail.com
5348 9786
5342 2087
Osalustasu 1 €
Riietus vastavalt ilmale!

TEATED
Transporditeenus
Kärdla piirkonnas invabussi tellimine kohalikeks sõitudeks ja mandrisõidud rehabilitatsioon- või meditsiinisutusesse eakatele ja puudega inimestele. Info: Pille Alevi, pille.alevi@hiiumaa.ee, tel 505 5746.
Kärdla sadama saun
3., 17. ja 30. (reede) detsembril kell 13-15 meestele ja 15.30-18 naistele. Pilet 2.30 €.
Sotsiaaltoetuste taotlemine
15. detsembril kell 10-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Suuremõisa raamatukogus. Info: Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997, urme.soonvald@hiiumaa.ee.
14. detsember, kolmapäev kell 11-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Viskoosa raamatukogus. Info: Pille Näksi, tel 5855 3736, pille.naksi@hiiumaa.ee.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD
ÜLO VARA
MAURI TOMINGAS
URMO LÖPPE
EVI LAUR
RICHARD HEINASTE
OSVALD KULLAMAA
KALJU AASMA
MADIS-ILMAR SALUM
URMAS VIIN
KLAUDIA SÖÖL

Kõrgessaare päevakeskuses
Esmaspäeviti kl 15–16 tervisevõimlemisring.
Teisipäeviti kl 13–14 istumistantsuring.
Kolmapäeviti kl 11.45–12.45 line-tantsuring.
Kolmapäeviti kl 13–14.30 seeniortantsuring.
Neljäpäeviti kl 13–14 tugitooleteatring.
Neljäpäeval, 15. detsembril kl 12 koosviibimine Randmäe puhketalus. Transport: 11.15 Rootsi, Pihla, 11.30 Lauka, Viskoosa.
Kolmapäeval, 14. detsembril alates kl 12 ning neljäpäeval, 15. detsembril alates kl 9 massaažiteenus. Eelnev registreerimine: Sigrid tel 529 7429.
Teisipäeval, 6. detsembril kl 10–12 kokkamine eakatega (kebab, küpsiserull).
Esmaspäeval, 12. detsembril alates kl 8.30 pediküüriteenus (kohad täis!), teisipäeval, 3. jaanuaril 2023. alates kl 8.30 pediküüriteenus (veel on vabu kohti). Eelnev registreerimine: Eve Heinmaa tel 516 3126.
Teisipäeval, 6. detsembril alates kl 8 juuksur. Eelnev registreerimine: Sirje Vaku tel 5666 2317.
Reedel 16. detsembril väljasõit Käina ujulasse, ujulas viibimine kl 12–14: vesivõimlemine kl 12.30 (juhendaja Helin Kääramees), jõusaali kasutamine. Osalustasu 5.50 €. Transport: 11.05 Kõrgessaare, Lauka, 11.10 Viskoosa, 11.30 Kärdla.
Reedel, 2. detsembril kl 10–12 küünalde tegemise õpituba. Osalustasu 2.50 €.
Teisipäeval, 6. detsembril kl 10.30–12 jõulukaunistuste tegemise õpituba. Osalustasu 2.50 €.
Lisainfo ja transpordivajaduse teatamine: Katrin tel 5333 9472.
Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida: Inna tel 504 2292.
Kolmapäeviti ja reedeti kl 10–14 on võimalus Tervise-majas saunas käia, kehtib tunni hind 5 €. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi saunaruum nii meestele kui naistele. Sauna kasutamiseks eelnevalt kindlasti kokku leppida Artur Valk tel 505 5732.

Omastehooldus
Omastehooldajate jõululaud 15. detsembril kell 15 Rannapaargus. Omaosalus tasuda hiljemalt 12. detsembriks. Omaosaluse summa saad teada Raililt telefonil 5308 1035.
Kingisoovi korral võta palun ise kingitus kaasa, mis sobib kööki ja maksab 5 €.

NÄITUSED

NELJA NURGA GALERII

○ **1. detsembril** kell 17 avame Nelja Nurga galeriis **Hiiumaa loojate aastavahetusnäituse**.

○ Ootame osa võtma ka kõiki uusi autoreid erinevate meediate vallast, oodatud kujutav- ja fotokunsti, kirjandus, muusika, trükised jm. Võtke palun ühendust!

○ Galerii müügiosas on Hiiumaa ga seotud loojate looming.
○ Galerii on avatud R-L kell 11-15 ja väljakutsetel ka muudel aegadel. Info: Helle-Mare Kömmus +372 529 9429, Kaja Hiis-Rinne +372 510 9255, Kalli Sein +372 503 2246.
○ Rohkem infot FB #neljanurga.

KÄRDLA KULTUURIKESKUSE GALERII

○ Kärkla Kultuurikeskuse täiskasvanute maaliringi näitus „Naistepäev“ novembris.

TUULETORN

○ EXPO, ajutised näitused, sündmused, ronimissein, kohvik: www.tuuletorn.ee.

○ Avatud: EXPO: T-R 15-21, L-P 12-21, ronimissein T-R 17-21, L-P 12-18, kohvik E-R 15-21, L-P 12-21.

KÕPU TULETORN JA RISTNA TULETORN

on detsembris avatud kahel päeval: L, 10. detsembril kl 12.30-15.30 ning L, 17.12 kl 11.30 kuni 15.30.

HIIUMAA MUUSEUM PIKK MAJA

○ Püsinäitus „LAPSEPÕLVES...“. Näitus lapsepõlvest ehk täpsemalt öeldes suureks kasvamise lugu-dest ja kogemustest.

○ Näituse juurde kuulub ka laste mängutuba, kus saab end tunda tõelise lapsena rõõmsal lapsepõlvemaal.

○ **Näitus „Muinasjutt. Kunst muuseumi kogudest.“**

Näitusel on esindatud väike valik Hiiumaa muuseumi kunsti-kogust. Väljapanek mõjub nagu muinasjutt, sest siin seisavad kõrvuti kunstnikuks õppinute ja asjaarmastajate tööd, tõeline kunst ja järeleaimamise katsed.

○ **Näitus „Koer arhiivis. Koer muuseumis.“**

Näitusel on väljas koertega seotud dokumendid Eesti rahvusarhiivist ja esemed Hiiumaa muuseumi kogust.

KASSARI MUUSEUMIMAJA

○ Püsinäitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa.“

Näitus heidab pilgu hiidlaste elu argipäeva nähtustele ja sündmustele ning olulistele pöördepunkti-dele saare ajaloos. Näitust rikastab „4 elemendi õmbluskoda“, kus saab ise proovida ürgelementide (tuli, vesi, õhk, maa) toimimist.

Kappide avahoidla.

Varahoidlaks muudetud näitusruumis saab tutvuda Hiiumaa muuseumis olevate esemetega. Selles ruumis on peamiselt kapid, aga ka üks väga vana riidekirst ning uhke peegel.

RUDOLF TOBIASE MAJAMUUSEUM

○ Püsinäitusel saab tutvuda he-

lilooja elu ja loominguga, köstri-te tööde ja tegemistega, erinevate muusika-instrumentidega ning nautida Tobiase heliloomingut. Avatud ettetellimisel.

MIHKLI TALUMUUSEUM

○ Peamiselt 19. sajandist pärit hoonetes saab külastaja uurida kohalikku taluelu, ehitustavasid ja majapidamises kasutatud esemeid. Avatud ettetellimisel.

JÕULUPROGRAMM „Kella kuue tee“ täiskasvanutele ja ettevõtetele Pikas Majas.

Hiiumaa muuseumi jõuluprogramm täiskasvanute gruppidele toimub sel aastal Pikas Majas. Veel on vabu aegu, mida broneerida oma jõulupeoks:

- 13. detsember 2022 kell 17-19.30.
- 15. detsember 2022 kell 17-19.30.
- 17. detsember 2022 kell 12-14.30 ja kell 17-19.30.

Jõuluprogramm hõlmab endas kultuuriprogrammi ja käelist tegevust, mis on seotud „Lapsepõlves...“ näitusega. Mõnusat ja maitsvat sööki-jooki pakub kohvik Baabad ja ning muidugi ei puudu ühelt korralikult jõulupeolt jõuluvana, kes aitab laiali jagada kingitused.

Broneeri jõuluprogramm oma sõpruskonnale, ettevõtetele juba täna - info@hiiumaamuuseum.ee või telefonil +372 5884 0140.

JÕULUPROGRAMMID LASTELE JA NOORTELE 5.-17. DETSEMBRIL

Jõuluprogramm lasteaialas-tele „Lapsepõlv on muinasjutumaa“:

Seekord viime lapsed muinasjutumaale imesid otsima. Millistest imedest unistab vaeslaps ja kas tema unistused lähevad täide? Räägime suurtest tunnetest nagu rõõm ja kurbus, kuulame muinasjuttu ja meisterdame.

Jõuluprogramm „LASTE RÕÕM 100“ 1. kuni 5. klassi õpilastele

Tutvume Hiiumaalt pärit ajakirja pikaajalise eestvedajaga Julius Oengoga ja ka teiste laste ja noorte ajakirjadega. Uurime uusi ja vanu jõulusalme ja arutleme kas jõulusalmid on ka tänapäeval moes. Püüame selgeks saada, millised on need meie aja laste rõõmud? Ühes pole kahtlust, meisterdamine teeb alati rõõmsaks! Osalustasu 4 €.

Jõuluprogramm „Peenutsev pärastlõuna“ 6.-12. klassi õpilastele.

Jõuluhõnguline tee- ja suupistelaud, kus saab teada ja harjutada, kuidas peenes seltskonnas viibida, käituda, istuda ja astuda ning millest omavahel vestelda. Osalustasu 6 €.

REGISTREERIMINE ja lisainfo: info@hiiumaamuuseum.ee või tel +372 5884 0140 Koduleht: muuseum.hiiumaa.ee.

SÜNDMUSED

NOVEMBER

R, 25. november

○ **Kl 16-18.30** vabariikliku Reigi koguduse õpetaja Hüllo Kristjan Simson.

○ **Kl 19** advendiaja alguse tähistamine Emmastes Juurte kuuse jõulumaal.

○ **Kl 19** vestlusõhtu mägiro-nija Krisli Meleskiga elamuskeskuses Tuuletorn. Krisli Melesk on ainus Eesti naine, kes käinud nn maailma katusel, Everestil.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

L, 26. november

○ **Kl 10.30** loodusseminar „Omadega metsas – väärtustades ja väärimades Hiiumaa loodust“ Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses. Räägitakse lähemalt sellest, kuidas saare loodusväärtusi paremini esile tuua, nutikalt kasutada ja hoida. Tutvustatakse kultuuritehase plaani, biosfääri programmi, loodusturismi ja hariduse võimalusi ning püsimetsandust.

○ **Kl 11-16** konstellatsioonide töötuba Hiiumaal – suguvõsa saladused Kärkla nukateatris.

○ **Kl 12** Hando Henno luulekogude „Väljavalatud hing“ ja „Fosforkiri“ esitlus Kärkla raamatukogus.

○ **Kl 12-16** võitluskunst *capoeira workshop* Suuremõisa spordihoones. Tule, saa teada, mida *capoeira* endast kujutab! Info ja registreerimine pyhalepavak@hiiumaa.ee.

○ **Kl 12-15** ehete valmistamise töötuba ehtekunstnik Kaia Saarna ateljees Uus tn 3 Kärklas.

○ **12.30** korvpallivõistlus KK Askus/Jetoil vs Raes spordikool Hiiumaa spordikeskuses.

○ **17** Kassari külaülikool: Helgi Põllo „Kabelist kirikuni. Kassari ja Pühalepa“ Kassari rahvamajas.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

○ **17** JOON Meestepäeva eri Puulaiu kõrtsimajas. Tund kunsti ja õlledegustatsiooni.

kuuse juures. Advendisõnu mi toob piirkonna rahvale Reigi koguduse õpetaja Hüllo Kristjan Simson.

○ **Kl 19** advendiaja alguse tähistamine Emmastes Juurte kuuse jõulumaal.

○ **Kl 19** vestlusõhtu mägiro-nija Krisli Meleskiga elamuskeskuses Tuuletorn. Krisli Melesk on ainus Eesti naine, kes käinud nn maailma katusel, Everestil.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **Kl 12.30 kuni 18.30** ronimisseina jooks elamuskeskuses Tuuletorn.

N, 8. detsember

○ **Kl 18** mälumänguõhtu parkoogiga Pühalepa perekeskuses.

R, 9. detsember

○ **Kl 10-19** talvine käsitöö ja omatoodangulaat Kärkla kultuurikeskuses. Info Nele Eller 516 6553.

○ **Kl 18** Eesti filharmoonia kammerkoori ja Tallinna kammerorkestri jõulukontsert Käina kultuurikeskuses.

L, 10. detsember

○ **Kl 10-15** talvine käsitöö ja omatoodangulaat Kärkla kultuurikeskuses. Info Nele Eller 5166553

○ **Kl 12** söödavate jõulukaunistuste töötuba Suuremõisa lossis. Tasuta.

○ **Kl 12** töötuba „Lossiaia seemnekaardid“ Hiiumaa ametikooli kasvuhooones

○ **Kl 13** glögikohvikud. Hiiu-maa: hiiumaa.ee/glogikohvikud.

○ **Kl 13** töötuba „Luksuslik jõulupärg“ Suuremõisa lossis.

○ **Kl 15** giidituur Suuremõisa lossis.

○ **Kl 16** kontsert Suuremõisa lossis. Meeli Lass (sopran), Helin Kapten (klaver).

○ **Kl 18** Eesti Segakooride Liidu advendikontsert Kärkla kirikus. Laval ühendkoorid, solistid Anneliis Volmer ja Andre Tõnnis, orelil Piret Aidulo, keelpilliorkester Collegium Consonante, dirigent Pärt Uusberg. Sissepääs tasuta.

○ **Kl 19** ansambli Naised Kõõgis kontsert „Soojuse hoidmise aeg“ Kärkla kultuurikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

○ Hiiumaa karikavõistluste II etapp laskmises Käina spordikeskuses.

muuseumi pikas majas.

R, 16. detsember

○ **Kl 17** Hiiumaa Homecoming Festival. Talv. Kärkla kirikus.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.

○ **Kl 18** Pühalepa osavalla memme-taadi jõuluõhtu Pühalepa perekeskuses. Info: 469 4630 või pyhalepa.pe-rekeskus@hiiumaa.ee.